

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-311/23-S

Název	Praktická škola a Základní škola Lysá nad Labem, příspěvková organizace
Sídlo	Komenského 1534, 289 22 Lysá nad Labem
E-mail	zvslysa@seznam.cz
IČO	70 837 384
Identifikátor	600 021 947
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Tomek
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Komenského 1534, Lysá nad Labem, Rakouská 552, Milovice
Inspekční činnost na místě	16., 17., 20. února 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, střední školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů, jejich naplňování podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) je zřízena pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vykonává činnost základní školy s obory vzdělávání Základní škola (dále ZŠ)

a Základní škola speciální (dále ZŠS), střední školy s oborem vzdělávání Praktická škola dvouletá (dále PŠ) a školní družiny (dále „družina“). Škola vzdělává v deseti třídách základní školy 69 žáků (80% naplněnost), z toho v oboru vzdělání ZŠ 27 žáků, v oboru vzdělání ZŠS 42 žáků. V přípravné třídě se vzdělává osm dětí. Střední škola vzdělává v jedné třídě oboru PŠ pět žáků (36% naplněnost). Družina poskytuje zájmové vzdělávání 21 účastníkům v jednom oddělení; nejvyšší povolený počet je naplněn.

Od předešlé inspekční činnosti ve školním roce 2015/2016 škola rozšířila vzdělávací nabídku o obor středního vzdělání PŠ.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řediteli školy (dále „ředitel“), který vykonává svou funkci od roku 1993, se v souladu s aktualizovanou koncepcí rozvoje školy podařilo od předešlé inspekční činnosti zlepšit personální podmínky ke vzdělávání a částečně i materiální podmínky zejména ve vybavení informačními a komunikačními technologiemi. Nepodařilo se mu však zefektivnit praktickou výuku, neboť škola ztratila možnost využívat pozemek pro zahradnické práce. Rovněž podmínky potřebné k rozvoji samoobslužných činností žáků oboru vzdělání PŠ jsou jen částečně vyhovující.

Řízení školy odpovídá jejímu typu a velikosti. Ředitel dlouhodobě deleguje pravomoci zejména na svou zástupkyni. Poradenskými orgány vedení školy jsou pedagogická rada a školní poradenské pracoviště. Nedostatky byly zjištěny v organizaci vzdělávání a přijímacího řízení.

Hospitační a kontrolní činnost vedení školy je jen formální, její zaměření nevychází z analýzy předešlých zjištění. Závěry hospitační činnosti jsou vyhodnocovány s učiteli individuálně. Ze zápisů z pedagogické rady je zřejmé, že zlepšování kvality výuky není věnována dostatečná pozornost.

Príslušné školní vzdělávací programy (dále ŠVP) jsou vhodně zaměřeny zejména na rozvoj praktických dovedností žáků, což se však vzhledem k materiálním podmínkám školy nedaří naplňovat ve všech oblastech.

System poradenské pomoci je ve škole funkční. Zástupkyně ředitele kvalitně vykonává funkci výchovné poradkyně i školní metodičky prevence. Komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, efektivně koordinuje poskytování podpůrných opatření a adaptačních procesů se všemi pedagogy. Příležitostí k rozvoji je větší podpora pedagogů v odloučeném pracovišti. Vhodně je realizováno i kariérní poradenství s důrazem na individuální možnosti jednotlivců.

Vzdělávání a výchovu ve škole zajišťuje celkem 14 učitelů včetně ředitele a učitelky v přípravné třídě, 10 asistentek pedagoga a jedna vychovatelka školní družiny. K termínu inspekční činnosti jedna učitelka a jedna asistentka pedagoga předpoklad odborné kvalifikace nesplňovaly. Snahu o získání kvalifikovaných pedagogů ředitel prokázal. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ředitelem účinně podporováno. Jeho plán vhodně vychází z potřeb školy a z osobní profílace pedagogů. Je zaměřen na získání i prohloubení odborné kvalifikace. V uplynulých dvou letech bylo vzdělávání zaměřeno zejména na problematiku inkluze, rozvoj speciálního školství, jazykové a informační vzdělávání.

Škola účinně podporuje environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu zejména zapojením do projektu Recyklohraní a sběru druhotných surovin.

Škola efektivně hospodář s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu i provozními prostředky od zřizovatele. Pro z kvalitnění podmínek pro výuku se vedení podařilo získat i evropské finanční zdroje, které byly vhodně využity zejména na nákup informačních a komunikačních technologií či realizaci projektových dnů.

Prostory školy jsou čisté a podnětné. Vyzdobeny jsou vkusně zejména žákovskými pracemi. Více než polovina učeben je vybavena prezentační a jinou informační technikou. Pro výuku pracovních činností je využívána dílna a kuchyňka. Tělesná výchova probíhá v pronajaté tělocvičně a na kvalitním víceúčelovém hřišti s umělým povrchem. Pro zajištění pohodlí žáků v učebnách jsou využívány sedací vaky a další relaxační pomůcky. Bezbariérovost je řešena pomocí schodolezu, odloučené pracoviště v Milovicích je plně bezbariérové. Materiální podmínky v odloučeném pracovišti však umožňují pouze omezeně plnění ŠVP oboru ZŠS. Vyučujícím a žákům je k dispozici pouze jedna vyhovující učebna. Další dvě učebny vznikly přepažením části vestibulu bez jakékoliv tepelné či protihlukové izolace, takže výuka je rušena osobami, které se ve vestibulu pohybují, i činnostmi druhé třídy. V učebnách chybí zejména prostory pro náročnější rehabilitační či pohybové činnosti. Rovněž chybí kvalitní prostory pro odpočinkové a individuální činnosti žáků. Pozitivem je ale zahrada a okolí budovy, které jsou dle sdělení pedagogů při příznivém počasí využívány.

Systém prevence úrazů a bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je funkční, žáci i zaměstnanci jsou seznamováni s nastavenými pravidly. Dohledy nad žáky byly v průběhu inspekční činnosti vykonávány, řady odborných učeben byly zveřejněny. Vstupy do budov školy jsou vhodně zabezpečeny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací cíle většinou účelně směřovaly k dosahování očekávaných výstupů příslušných ŠVP. Komunikace učitelů i asistentů pedagoga s dětmi a žáky byla vždy partnerská, empatická, atmosféra hodin podporovala proces učení. Spolupráce vyučujících s asistenty pedagoga byla účinná. V případě nutnosti, kdy některý z žáků svým chováním narušil výuku, pedagogové vhodně reagovali s citem a profesionalitou. Požadavky učitelů na žáky byly přiměřené a srozumitelné. Nedostatkem však bylo, že v převážné většině hodin nebyly zaznamenány funkční závěry, na nichž by se podíleli žáci sebehodnocením či vrstevnickým hodnocením. Dále pouze v jedné čtvrtině výuky byla zejména ke zvýšení názornosti účinně využita prezentační technika.

Zvolené formy a metody výuky dětí v přípravné třídě dostatečně zohledňovaly vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků, rozvíjení a upevňování slovní zásoby i celkové komunikace včetně individuálního přístupu. Důraz byl vhodně kladen na nácvik správné výslovnosti. V tematicky zaměřeném obsahu (Masopust) úspěšně probíhala stimulace slovních projevů dětí. Při nácviku psaní učitelky vhodně vyžadovaly správný úchop psacího náčiní, správné sezení a udržování pořádku pracovního místa. Pro všechny činnosti byly děti účinně motivovány. Jejich hodnocení a povzbuzování bylo průběžné.

Výuka v oboru vzdělání ZŠ měla rozdílnou úroveň. Ve zdařilé výuce byly vzdělávací cíle zaměřeny zejména na rozvoj čtenářských, matematických a hudebních dovedností žáků. Zaznamenáno bylo rozvíjení jejich logického myšlení, práce se zdroji, pamětného učení, propojení s běžným životem. Vhodně byly uplatněny mezipředmětové vztahy. Zpětná vazba byla výrazná a motivující. V závěru hodiny prokazovali žáci splnění cílů výuky např. vyřešením cvičení na tabletech, znalostí zvuků či názvů použitých hudebních nástrojů aj. Ve výuce cizích jazyků nebyly většinou dostatečně rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků. V tělesné výchově nebyli žáci vhodně motivováni a instruováni. Třebaže hodinu

tělesné výchovy všech ročníků druhého stupně současně vedli tři učitelé, vyskytly se v ní prodlevy, které výrazně snížily její efektivitu.

Ve zdařilé hospitované výuce v oborech vzdělání ZŠS a PŠ vyučující se žáky většinou pracovali individuálně, respektovali jejich potřeby a ve spolupráci s asistenty pedagoga žáky citlivě a účinně motivovali k plnění dílčích úkolů. Žákům se s podporou dařila samostatná práce, kterou plnili, dokončovali a z výsledku měli radost a projevovali uspokojení. Pokud to bylo třeba, byla využita také alternativní komunikace. Vyučující vhodně a dle možností žáků podporovali vzájemnou komunikaci a kreativitu. Zaznamenáno bylo, že žáci dokázali vhodně vyjádřit své požadavky a potřeby. Dařilo se využívat mezipředmětové vztahy, začleňovat praktické znalosti i rozvíjet praktické sociální a komunikativní dovednosti. Nezdařená výuka rodinné výchovy byla vedena pouze formou řízeného rozhovoru s jednou žákyní. Dominovala osobnost vyučujícího, chyběl prostor pro rozvíjení komunikativních a praktických dovedností žákyně či cílená podpora její práce s informačními zdroji.

Zájmové vzdělávání bylo dobře připraveno a organizováno. Příjemná atmosféra pozitivně motivovala účastníky k nabízeným aktivitám. Zaznamenané činnosti účelně rozvíjely klíčové kompetence jednotlivců v souladu s cíli stanovenými v příslušném ŠVP.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola systematicky získává informace o individuálních výsledcích vzdělávání žáků prostřednictvím pozorování, klasifikace, portfolií, slovního hodnocení, které se vztahuje cca na tři čtvrtiny žáků, a z jednání pedagogické rady. Vychází také z dotazníkového šetření s pedagogy. Přijímání účinných opatření ke zkvalitnění procesu vzdělávání však nebylo zaznamenáno.

Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, individuálních konzultací i osobně.

Dosahované výsledky vzdělávání většiny žáků jsou v souladu s požadovanými výstupy realizovaných ŠVP. Z analýzy prospěchu na vysvědčení v minulém školním roce plyne, že prospěch s vyznamenáním je jen výjimkou, dosáhli jej pouze tři žáci (4 %), a to jen v oboru ZŠ. Naopak vysoká byla úspěšnost žáků při závěrečných zkouškách oboru PŠ, v nichž všichni prospěli s vyznamenáním. V oboru vzdělání ZŠ neprospěli tři žáci a v ZŠS dva. V oboru PŠ všichni prospěli. Žákům ohroženým školním neúspěchem škola na základě výsledků pedagogické diagnostiky poskytuje většinou efektivní podporu, zejména individuální přístup či doučování, poradenské služby zahrnující i spolupráci se zákonnými zástupci a příslušným školským poradenským zařízením.

K cílenému rozvoji zájmů a individuálních předpokladů žáků přispívá jejich účast při školních i mimoškolních aktivitách. Jimi vytvořené výrobky či výkresy jsou prezentovány také veřejně. Účastní se sportovních soutěží a setkání se žáky škol obdobného typu, což má pozitivní přínos nejen pro rozvoj jejich pohybových dovedností, ale i seberealizaci.

Udělování pochval a ukládání kázeňských opatření je v rovnováze. Jeden žák byl hodnocen sníženou známkou z chování, a to za záškoláctví. Dodržování třídních pravidel, zařazování četných programů z oblasti prevence rizikového chování a zdravého způsobu života aktivně napomáhá k podpoře vstřícného sociálního klimatu školy. V rámci prevence se škola účinně zaměřuje na monitorování projevů rizikového chování žáků. Zaznamenané problémy byly bezodkladně řešeny ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků.

Škola vhodně vyhodnocuje další vzdělávání svých absolventů základní školy. Většina z nich byla v minulém školním roce přijata do odborných učilišť, pouze jeden pokračuje ve vzdělávání v oboru PŠ. Dva z pěti absolventů střední školy pokračují v oboru PŠ.

Výsledky zájmového vzdělávání jsou sledovány průběžně v realizovaných aktivitách, respektují individuální možnosti jednotlivců. Vhodnou motivací jsou účastníci podporováni v prohlubování svých zájmů.

Závěry

Vývoj školy

- Ředitel školy přijal opatření k nápravě nedostatků zjištěných při předešlé inspekční činnosti.
- Škola rozšířila vzdělávací nabídku o obor vzdělání Praktická škola dvouletá.
- Personální podmínky se zlepšily v odborné kvalifikovanosti pedagogů.
- Materiální vybavení školy se zlepšilo ve vybavení informačními a komunikačními technologiemi, zhoršilo se ztrátou pozemku pro realizaci pěstitelských prací.

Silné stránky

- V hospitované výuce bylo zaznamenáno příznivé sociální klima.
- Spolupráce vyučujících s asistenty pedagoga byla efektivní.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Materiální podmínky zejména na odloučeném pracovišti v Milovicích neumožňují žákům efektivní přípravu na samostatný život prohlubováním samoobslužných a rehabilitačních činností.
- V hospitované výuce byla zaznamenána většinou nižší názornost spjatá s nevyužíváním prezentační techniky, nedostatečné vedení žáků k samostatné práci s informačními zdroji, nefunkční závěry hodin bez sebehodnocení žáků a motivování k dalšímu vzdělávání.
- Nedostatky v hospitační, kontrolní a metodické činnosti vedení školy snižují efektivitu vzdělávání žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zlepšit hospitační, kontrolní a metodickou činnost vedení školy.
- Zvýšit názornost výuky, vedení žáků k samostatné práci s informačními zdroji, zefektivnit závěry hodin s využitím sebehodnocení žáků.
- Zlepšit materiální podmínky na odloučeném pracovišti v Milovicích.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a přijmout adekvátní opatření k jejich prevenci a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Středočeským krajem, čj. OŠMS/3038/2001, dne 30. listopadu 2009 včetně dodatků č. 1 až 4
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, stav k termínu inspekční činnosti
3. Třídní knihy, deník výchovně vzdělávací práce školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti – výběr
4. Organizační řád školy z 1. září 2018
5. Personální dokumentace včetně potvrzení ředitele ve funkci od 1. srpna 2018, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, doklady o absolvovaném vzdělávání, nabídka volných pracovních míst, stav k termínu inspekční činnosti – výběr
6. Účetní a hospodářská dokumentace za roky 2021 a 2022
7. Dokumentace bezpečnosti a ochrany zdraví včetně knihy úrazů, provozních řádů odborných učeben a rozpisu dohledů, stav k termínu inspekční činnosti
8. Dlouhodobý záměr rozvoje školy na období 2021-2025
9. Dokumentace k řízení školy a metodickému vedení, plány hospitační a kontrolní činnosti – soubor dokumentů k termínu inspekční činnosti
10. Školní řád, vnitřní řád družiny, dokumenty platné k termínu inspekční činnosti
11. Školní matrika, stav k termínu inspekční činnosti
12. Záznamy z pedagogické rady, školní roky 2021/2022, 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
14. ŠVP pro obor vzdělání ZŠ s motivační názvem Krok za krokem, ŠVP pro obor vzdělání ZŠS s motivačním názvem Krok za krokem, ŠVP PŠ pro obor vzdělání s motivačním názvem Jdu s kůží na trh práce, ŠVP pro školní družinu, dokumenty platné k termínu inspekční činnosti
15. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
16. Dokumentace školního poradenského pracoviště – výběr
17. Doklady o přijímání ke vzdělávání a o jeho ukončování, školní rok 2021/2022 – výběr
18. Internetové stránky školy: www.specialniskolalysa.cz
19. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-1405/16-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Richterová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová,
školní inspektorka

Ing. Marcela Orthoberová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.